

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Dvořákem ve věci

žalobce: R. D.

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 6. 2024, č. j. R-18. 6. 2024-XXX

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů soudního řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou ze dne 18. 12. 2024 se žalobce domáhal soudního přezkumu rozhodnutí žalované ze dne 18. 6. 2024, kterým žalovaná rozhodla o změně invalidního důchodu žalobce, tak, že mu náleží invalidní důchod pro invaliditu rpvního stupně.
2. Před meritorním projednáním soud o žalobě uvažil následovně.
3. Obdobně jako soudy v řízení občanskoprávním i soud ve správním soudnictví před tím, než přistoupí k posouzení merita věci, je povinen zjistit, zda jsou splněny podmínky řízení, včetně toho, zda rozhodnutí nebrání překážky, jakými jsou res iudicata a litispendence, zda se nejedná o návrh opožděný, předčasný, podaný osobou zjevně neoprávněnou či nepřipustný; zjistí-li soud některou z těchto překážek posouzení věci samé a jde-li o překážku neodstranitelnou, žalobu podle § 46 zákona číslo 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), odmítne.
4. V daném případě soud dospěl k závěru, že byla podána nepřipustná žaloba (§ 68 s.ř.s.), neboť žalobce nevyčerpal řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, přičemž se nejedná o případ, kdy bylo rozhodnutí správního orgánu na újmu jeho práv změněno k opravnému prostředku jiného (§ 68 písm. a) s.ř.s.).
5. Dle ustanovení § 5 s.ř.s. se lze ve správním soudnictví domáhat ochrany práv jen na návrh a po vyčerpání řádných opravných prostředků, připouští-li je zvláštní zákon, pokud nestanoví tento nebo zvláštní zákon jinak. Soudní řád správní tak důsledně zavádí tradiční žalobní řízení, kdy soudní ochrana nastupuje teprve poté, kdy jsou vyčerpány možnosti nápravy nezákonného nebo vadného rozhodnutí prostředky správního řízení. Nevyčerpání řádných opravných prostředků žalobcem, je za podmínek stanovených v § 68 písm. a) s.ř.s. důvodem nepřipustnosti žaloby a takovou žalobu proti rozhodnutí správního orgánu soud odmítne podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s.ř.s. Podmíněnost vyčerpání řádných opravných prostředků ve správním řízení před podáním žaloby k soudu je přitom nutno vnímat jako

provedení zásady subsidiarity soudního přezkumu a minimalizace zásahů soudů do správního řízení. To znamená, že účastník správního řízení musí zásadně vyčerpat všechny prostředky k ochraně svých práv, které má ve své procesní dispozici, a teprve po jejich marném vyčerpání se může domáhat soudní ochrany. Soudní přezkum správních rozhodnutí je koncipován až jako následný prostředek ochrany subjektivně veřejných práv, který nemůže nahrazovat prostředky nacházející se uvnitř veřejné správy.

6. Řízení ve věcech důchodového pojištění je upraveno zákonem číslo 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zák. č. 582/1991 Sb.). S účinností od 1.1.2010 došlo v tomto řízení k zásadní změně, kterou je možnost podání námitek.
7. Podle § 5 písm. a) zák. č. 582/1991 Sb. rozhoduje o dávkách důchodového pojištění, pokud není v tomto zákoně stanoveno, že o nich rozhoduje jiný orgán sociálního zabezpečení, a zařizuje výplatu těchto dávek Česká správa sociálního zabezpečení.
8. Podle § 88 odst. 1 téhož zákona proti rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení ve věcech důchodového pojištění lze jako řádný opravný prostředek podat písemné námitky do 30 dnů ode dne jeho oznámení účastníku řízení.
9. Podle § 88 odst. 3 věty druhé zák. č. 582/1991 Sb. Námitky musí obsahovat stejné náležitosti jako odvolání podané podle § 82 správního řádu.
10. Podle § 88 odst. 7 téhož zákona řízení o námitkách musí být vedeno odděleně od rozhodování orgánu sociálního zabezpečení v prvním stupni; nemohou se na něm podílet ani v něm rozhodovat osoby, které se účastnily řízení o vydání napadeného rozhodnutí.
11. Podle § 88a odst. 1 zák. č. 582/1991 Sb. rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení ve věcech důchodového pojištění je v právní moci, bylo-li oznámeno a nelze-li proti němu podat námitky.
12. Podle zákonné úpravy účinné od 1.1.2010 je tedy třeba proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení o odnětí invalidního důchodu podat ve lhůtě 30 dnů písemné námitky, o nichž opětovně rozhodne Česká správa sociálního zabezpečení, ovšem ve zcela jiném obsazení. Až proti tomuto rozhodnutí o námitkách, tedy po vyčerpání řádných opravných prostředků, je možno podat žalobu ke správnímu soudu.
13. V daném případě byl žalobce v žalovaném rozhodnutí o možnosti podat písemné námitky řádně poučen (nejedná se tudíž o případ uvedený v § 46 odst. 5 s.ř.s.) a tedy, pokud s rozhodnutím žalované nesouhlasil, měl si před podáním žaloby žalované rozhodnutí pořádně přečíst, a to celé včetně závěrečného poučení a v souladu s tímto poučením podat ve lhůtě 30 dnů od doručení rozhodnutí písemné námitky, a to buď přímo u žalované nebo u kterékoliv okresní správy sociálního zabezpečení (§ 88 odst. 3 a 9 zák. č. 582/1991 Sb.) Žalobce však namísto toho podal rovnou správní žalobu ke krajskému soudu. Vzhledem k tomu, že žalobce nevyčerpal řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem (nepodal námitky), resp. takovou skutečnost ani netvrdí, nesplnil podmínky k tomu, aby žaloba byla věcně projednána a soudu, který není oprávněn a ani povinen uvedené pochybení žalobce napravit, nezbylo než tuto podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s.ř.s. ve spojení s § 68 písm. a) s.ř.s. odmítnout (k tomu srovnej např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2010, č. j. 4 Ads 73/2010-28).

14. O nákladech řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 3 s.ř.s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 55 odst. 5 ve spojení s § 54 odst. 5 s.ř.s.).

Proti pravomocnému rozhodnutí je přípustná kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně, kterou lze podat z důvodů a za podmínek uvedených v § 102 a násl. s.ř.s. ve lhůtě dvou týdnů od doručení rozhodnutí prostřednictvím Krajského soudu v Hradci Králové, pobočky v Pardubicích. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s.ř.s.).

V Pardubicích dne 8. ledna 2025

JUDr. Jan Dvořák, v. r.
samosoudce